N°. 77.

BREDASCHE Staat-, Letterkundige en Wetenschappelijke COURANT.

Nieuws- Blad.

Dingsdag den 18 *April.*

BUITEN GEWOON TE ZEGEN

NEDERLANDEN.

Breda, den 16den April.

Bij besluit van Z. M., in date den 15 dezer, is de regtbank van koophandel te Arnhem ontbonden geworden, zullende deselve met den 20 dezer worden ingetrokken.

— Z. K. H. Prins *Frederik* bevindt zich bij voortduring in onze vesting en houdt zich steeds met het algemeen bestuur over het leger werkzaam. Hoogstdezelve heeft gisteren de godsdienst-oefening onder gehoor van den franschen predikant *James* bijgewoond.

— De bewegingen onder onze troepen blijven steeds aanhouden; gedurig zien wij manschappen van hier, of binnen deze vesting trekken. Zaturdag zijn onderscheidene detachementen, meest uit Holland komende, naar hunne bestemming in het leger hier doorgetrokken. Gisteren morgen verliet ons het 2de batt. der 4de afd. Zuid Hollandsche schutterij naar de Meijerij van 's Bosch trekkende. Heden morgen vertrokken 2 batterijen artillerie, de eene naar Tilburg de andere naar 's Prinsenhage; alsmede het flank-bataillon der 2de afdeeling infanterie, naar Uitschot op marsch gaande. Wij wachten dagelijks tegen, heden of morgen, onder andere troepen, 2 bataillons van de mobiele Utrechtsche schutterij binnen onze vesting.

— Volgens berigten van den generaal-majoor *van der Capellen*, opperbevelhebber der vesting Bergen-op-Zoom, is aldaar in den ochtend van den 15den April, een vaartuig met eenige zieke soldaten aangekomen, hetwelk den avond te voren van de citadel van Antwerpen vertrokken was. De officier van gezondheid, die met het geladen deser zieken belast was geweest, had berigt, dat de Belgen, toen het schip het fort St. Maria, nabij Calloo, voorbijstevende, eerst eenige enkele geweerschoten daarop gelost, en vervolgens een geregeld peloton-vuur daar tegen gerigt hadden, zoo, dat verscheidene kogels het schip en de zeilen hadden beschadigd, zonder echter iemand der manschap te kwetsen. Zoo dra men op de Nederlandsche korvet de Komeet, die voor Pijp-Tabak geankerd lag, dit schieten gehoord had, had de bevelhebber daarvan eene gewapende barka, naar den kant van het fort St. Maria afgezonden, bij welker nadering het vuur der Belgen gestaakt en sedert niet weder hervat was. Het schip met zieken had voorts Lillo aangedaan, ook aldaar enkele manschappen ingenomen en zijne reis zonder verdere stoornis vervolgd.

— Omtrent de uitlandingen van het grondgebied in deze provincie, door de belgen den 5, 6 en 7 dezer, in de gemeenten Budel en Maarheze begaan, wordt ons nog het volgende medegedeeld. Maauw had, in den morgen van den 5de, het flankbataillon der 15de afdeeling, van standplaats veranderende, die gemeenten verlaten, of reeds in den namiddag kwam de geheele belgische bezetting van het steedje Hamond, 60 man sterk met een officier, onder trommelslag, op het dorp Budel aanrukken, met oogmerk om van toren en dorpshuis de brabandsche vlag uit te steken en den inwoners overlast aan te doen. Juist kwam op dat oogenblik een detachement onzer troepen van 25 man, onder bevel van den luitenant *Belaerts van Blokland*, met eenige weinige dragonders van de zijde van Leende in het dorp aan; de onze oischoon gering in getal gingen dadelijk, de dragonders vooruit, op de belgen los, doch deze, als van plotselingen schrik getroffen, zetten het op een loopen, zonder vooral eenige geweerschoten van weerskanten gevallen waren.

In den nacht van den 6den op den 7den kwamen weder eenige gewapende Belgen, onder geleide van een bekend inwoner van Haamond, te Budel gewelddadigheden plegen, waarna zij weder afrokken. Op den 7den vereenigden zich, in het onbezette dorp Maarheze een dertigtal Belgen, uit het naburig Weert, willende dienne oproervaan op den toren steken; naderhand zijn er nog 60 gekweest; deze beiden behoorden tot den troep van *Mellinet*, die, volgens hen zeggen, in den laatsten tijd, aanzienlijke versterking moet hebben bekomen.

— Naar men vernomen heeft de beide gebroeders *de Ram*, zoons van den bekenden generaal van dien naam, uit vrees voor mishandeling of vervolging, Luik in allerijl verlaten en zijn te Aken gearriveerd.

Te Luik wordt openlijk in de koffijhuizen en publieke plaatsen verteld, dat eldaar uit Brussel zekere *Vandermeere* was aangekomen, met eene som van *f* 20,000 door *de Broeckere* hem verstrekt, ten einde, naar geheimen last van het zoogenaamd belgisch gouvernement, het volk tot plundering, mishandeling en brandstichting aan te zetten, en dieggenen de eerste slagtoffers zijner heillooze ontwerpen te maken, welke hem in deze snoode pogingen hinderlijk mogten willen zijn.

— Het Engelsch dagblad *the Times*, van den 6den dezer, maakt, in eenen half officieelen vorm, de volgende nota publiek, die zeer geschikt is, om de aandacht van het publiek tot zich te trekken: „Het diplomatisch *Tijdschrift* behelgt zich, dat de belgische afgezante, die zijne geloofsbrieven aan den regent is komen aanzeggen, in zijn karakter van ambassadeur, niet is ontvangen geworden. Wij zijn uitgenoodigd om de onregtvaardigheid van deze grief te betogen, welke alleen eene grief wezen zou, in de veronderstelling, dat België als onafhankelijken staat erkend ware. Nu is, bij de protocollen der londonsche conferentie, de onafhankelijkheid van België niet erkend dan alleen in het geval, dat de Belgen tot de akte van scheiding toetraden. Zoolang, zoo lang de koninklijke partij, en zelfs de regent, hunne vijanden, hunne troepen en revolutionnaire agenten uit de provincie Luxemburg terug te trekken en in plaats van dezen borg voor duurzame neutraliteit aan te nemen, Holland en alle dezelfde handelingen niet oorlog dadigen, zij niet ernstig verlangen, om op eenen vrij fan onafhankelijkheid en vriendschap behandeld te worden. Het is nog, dat het *Leven* in Parijs tot het verhandigen van geloofsbrieven toegelaten, maar deze opstandigheid is ligtelijk uit te leggen; zij komt van de zijde van *Substantie* behelzende verschuldigheid, of liever, wij moeten het zeggen, van de onregtvaardigheid van al de europesche staatsmannen, die zich met de zaken van België bemoeien."

— De tijdingen uit Warschau loopen tot den 7den van behelzen meestal bijzonderheden van den veldslag van den 31sten maart; daar deze echter zeer eenzijdig en daarenboven meestal bekend zijn, zoo zullen wij onze lezers met de herhaling er van niet vermoeijen; de pruisische troepen waren den vrijdag tevoren het dorp Kaluszyn binnengetrokken, en ook dat dorp wapenden zich zeer manmoedig tegen de weigerd hadden de Pruisen levensmiddelen te geven of zelfs te verkoopen, deden dadelijk echter, gelijk ligtelijk te begrijpen is, met geweld toegang. Op den dag of op den volgenden werden ook de steden van de vlakte van Mokotowice verwacht.

De opstand der Litthauers had zich volgens [illegible] voor den 3den tot Polangen uitgebreid. Een russische huzaren, 600 man sterk, had de boeren [illegible] dewelke zich daarop in de huizen [illegible] worpen en uit dezelve op de huzaren [illegible] De Russen vielen toen de huizen in brand, [illegible] braadden. In onze Polangen [illegible] dezelfde plaats gehad. Bij tijding der nederlaag van de [illegible] Rosenanken van dezelver gehele onderwerping [illegible] bevestigde. Volgens berigten uit Plock was daarenboven de Grootvorst *Michiel*, met 600 man kavallerie en 12 stukken geschut, naar Mlawa gezonden.

— Onze Parijzenaar berigt heden niets van eenig uitslag hangende. De ziekte der koningin van Saksen was nog [illegible]

Gisteren, in den namiddag van zondag, heeft er te Oosterhout, ongeveer twee uren van hier gelegen, een verschrikkelijke

brand plaats gehad. Te half drie uren omtrent ontstond dezelve in het huis van den heer *A. van der Aa*, houtkooper en timmerwerker aldaar; de vlammen hadden spoedig ook alreeds deze woning, alsmede ook den daarbij staanden houttuin, welke mettertijd geheel op deze met hout beplante, overmeesterd. Hierdoor [illegible] werden de vlammen sterk voortgejaagd en sloegen [illegible] in het huis van *A. Oomen*, wiens woning aan de [illegible] zijde der straat gelegen, echter mede geheel vernield werd. Alleenlijk muren zijn van deze gebouwen overgebleven. De te Oosterwijk gelegen troepen, de kurassiers no. 9 en de geldersche [illegible] hebben zich bij dese ramp op de allerloffelijkste wijze gekweten, en wat [illegible] menschen mogelijk was, tot blussching toegedragen. Wij vinden daarom volgaarne aan de hieronder staande [illegible] toegebrachte dank betuiging eene plaats in.

» Bij de algemeene tevredenheid der ingezetenen over het schoon gedrag der troepen, in deze gemeente aanwezend, zouden Oosterhouts ingezetenen ondankbaar zijn, voor de goede medewerking ter blussching van den vreeselijken brand, die alhier op heden de huizen van de heeren *van der Aa* en *Omen* hebben verteerd, deden zij er geene openlijke hulde van. De generaal, hoofd- en andere officieren en soldaten, allen hebben met heeren burgemeester, brandmeesters en brandgasten nevens vele der voornaame burgers gewedijverd om denzelven te stuiten en de belendende gebouwen te behoeden. Den grootsten dank zij allen toegebragt; Oosterhouts ingezetenen zullen nimmer dan met de vurigste erkentelijkheid aan deze algemeene medewerking en hulpzaamheid gedenken.

Oosterhout, den 17den April 1831. *Een uwer Geabonneerden.*"

BELGIE.

Brussel, den 16den April.

De zitting van het congres van eergisteren den 14de, zijnde de 107 is meestal aan binnenlandsche belangen toegewijd geweest. De minister van oorlog in dezelve tegenwoordig zijnde, werd van alle kanten hevig bestormd met vragen, of er reeds troepen en verdedigingsmiddelen naar Luxemburg gezonden waren, waarop hij antwoordde, dat de naar Luxemburg bestemde troepen reeds op marsch waren en weldra aldaar zouden aankomen en dat, wat de verdedigingsmiddelen van het Groot-hertogdom aanbelangt, er zoodanige maatregelen genomen waren, om dezelve krachtig te maken; wat wapenen aanbelangt, die worden van Luik gezocht en zullen dadelijk naar Luxemburg gezonden worden. Een groot gedeelte van het verdere dezer zitting werd doorgebragt met discussien over het al dan niet bijvoegen bij de stukken van het protocol van den 20sten Januarij, dat de koning van Holland *de Praat* had verleend, om hem schadeloos te stellen voor het verlies van Mechelen, hem door *Napoleon* gegeven (*wij zullen misschien gelegenheid hebben op dezen debat terug te komen*); voorts verklaarde de minister van buitenlandsche zaken in deze zitting aan, dat hij onmiddelijk, door middel van den Belgischen gezant te Parijs, categorisch antwoord wachtte op de vragen wegens het protocol van den 20sten Januarij gedaan, en meldde laatstelijk de terugroeping van den graaf *d'Aerschot* uit Londen (*invoege als die in ons vorig nommer is medegedeeld.*)

— Te Leuven is, in navolging van die van hier, mede eene patriottische association opgerigt.

Antwerpen, den 16den April.

Eergisteren op den middag is eene oorlogsbrik van 22 stukken voor alhier gekomen, een uur van deze stad gelegen, voor anker gekomen. Tegen wijding is er nog eene korvet opgezeild en heeft zich in dezelfde positie geplaatst.

Heden morgen zeer vroeg zijn alle de kanonneerbeten, zeo wel als de stukmunitietuigen van stelling veranderd en hebben zich tusschen het vlaamsche hoofd en de citadel geplaatst. Heden schijnt er eenige nieuwe beweging bij de schepen plaats gehad.

Wij willen de oorzaak van de verschijning van nieuwe schepen niet onderzoeken, maar zijn overtuigd, dat zulks geene reden tot gegronde vrees voor vijandelijkheden kan opleveren en oordeelen, dat alle ongerustheid daarvoor overbarig wezen zou. Ook hebben wij geene vrees meer voor nieuwe onlasten binnen deze stad. Maar zeker is het, dat de inwendige rust binnen de citadel zeer bedreigd wordt; dat aldaar eene buitengemeene ontevredenheid heerscht en dat de kommandant aan niets anders meer denkt dan om orde en tugt, binnen dezelve te handhaven. Daar ontbreekt gezond water en men duicht er aanstekende ziekte. Deze bedenkingen en de buitengewone kosten, welke de bezetting der citadel de Hollanders veroorzaakt, geven ons hoop, op eene spoedige ontruiming. (1)

(*Journal d'Anvers.*)

(1) Wij nemen het *Journal d'Anvers* niet kwalijk, dat het zijne stadgenooten op alle wijzen tracht gerust te stellen; maar het *Journal d'Anvers* moet ons ook niet kwalijk nemen, dat wij van al, wat het desaangaande zegt, geen woord gelooven. *De Redactie.*

FRANKRIJK.

Parijs, den 14den April.

[illegible] onze [illegible]den verzekert, dat de, eenige maanden geleden, met het [illegible] kabinet begonnen onderhandelingen, wegens het [illegible] van het gebeente van *Napoleon* naar Frankrijk, door het tegenwoordig fransch ministerie weder aangeknoopt zullen worden.

In de zitting der afgevaardigden van den 12den, bij gelegenheid der deliberatien, over het ontwerp van wet betrekkelijk het openen van een eventueel krediet van honderd millioenen, liet de heer *Mauguin* zich uit als volgt: » Zie hier dan eigenlijk onzen politieken toestand. Wij laten Polen aan Rusland, Italie aan Oostenrijk, en België aan Pruissen en aan het Duitsche bondgenootschap over, van dat alles niettegenstaande wij weten, dat Pruissen, Rusland en Oostenrijk ons den oorlog willen aandoen, en ons ministerie houdt, ten einde te beter in derzelfs vredelievende oogmerken te slagen, eenen brief, dien hij van onzen gezant bij het Oostenrijksche hof heeft gekregen, zoowel als de naauwelijks ontveinsde oogmerken des Keizers van Rusland voor Frankrijk geheim. Thans schijnen deze mogendheden van hunne ontwerpen af te zien, maar zij zullen die weten wederom op te vatten, zoodra zij ons met bajonetten omringd zullen hebben. Een aristocratisch kabinet mag de uitvoering zijner ontwerpen uitstellen, het laat die nooit varen. Vóór de omwenteling had ik eene andere toekomst voor Frankrijk gedroomd; ik zag hetzelve groot en sterk, gelukkig van binnen en roemrijk van buiten; wij moeten van die hoop afzien en ons lot geduldig ondergaan; onze diplomatie heeft het zoo gewild. Wij beven thans voor iedereen, om iemand vrees aan te jagen."

Deze uitval van den heer *Mauguin* werd slechts aan de linkerzijde eenigzins toegejuicht, maar verwekte over het algemeen veel gemor.

De minister *Sebastiani* antwoordde in substantie:

» De redenaar spreekt van het belang en den roem van Frankrijk; maar mijne heeren, bestaat het belang en den roem van Frankrijk dan in het verbreken van alle traktaten, in geheel Europa ten oorloge te drijven, in alle grondbeginselen van regtvaardigheid te miskennen. Regtvaardigheid is de eerbiedwaardigste van alle zaken. Maar neen, Frankrijk steekt zich voor niemand in oorlog, zoo min voor Italie als voor de Belgen, bij welke *een genootschap, dat moord en plundering in zijn gevolg voert*, Europa bedreigt, zeggende: wij zullen oorlog voeren en Frankrijk, in weerwil van zich zelven daarin medesleepen. Neen, mijne heeren, Frankrijk zal zich niet door eenige onruststokers laten medesleepen. (Ook leden uit het centrum der vergadering riepen hier: *wel, zeer wel*). Neen, neen, Frankrijk zal geen oorlog voeren (groote toejuichingen uit het centrum) Frankrijk zal geëerbiedigd worden! Wij hebben reeds veel voor België gedaan, en zijn bereid, nog meer te doen; het is ons zijne onafhankelijkheid verschuldigd; maar meent men de eer en de waardigheid van Frankrijk op te houden, met de taal te ontleenen van eenige schrijvers, welke zich uitdrukken op eene wijze, die op eenen anderen tijd gestraft zou worden, en wij raden hun ten sterksten aan, om naar de stem van rede en regtvaardigheid te luisteren. Ziedaar wat wij hen antwoorden."

— De zitting van de kamer der afgevaardigden van gisteren is hoofdzakelijk aan de buitenlandsche staatkunde gewijd geweest. Wij zullen het voornaamste van het verhandelde hier laten volgen.

De generaal *Lamarque* het eerst het woord voerende, zeide: De minster van buitenlandsche zaken deze tribune beklimmende, meer om de aanvallen eener naburige vergadering af te weren, dan om ons te bestrijden, heeft zijne rol verkeerd gespeeld. Hooge woorden en gramschap betamen geenen minister eens grooten Konings, aan het orgaan eener groote natie. Het aangevaarde was daarenboven valsch. Geen hoop wargeesten (*tas de brouillons*) protesteert in België tegen de Londensche protocollen, welke willen dat men den linker Schelde-oever en Luxemburg er van afscheide, de geheele Belgische natie verlangt de uitvoering der belofte vervat in eene depeche van ons gouvernement; de natie weet, dat de Hollanders meester zijnde van de sluizen, naar welgevallen Vlaanderen uitdroogen of overstroomen kunnen; zij weet, dat juist door Luxemburg weleer hare ouden overheerschers kwamen, en dat de aanvallen van dit punt gedaan al hare verdedigings middelen van de Schelde en Maas vruchteloos zouden maken.

De Belgen kunnen Luxemburg onmogelijk laten varen. Voor hare vereeniging hadden wederzijdsche belangen, genegenheid, reeds eene natie van hen gemaakt. De Koning van Holland zelf heeft dit erkend, door het zenden der Luxemburgsche gedeputeerden naar Brussel, door de officieren en soldaten dier provincie uit de hollandsche gelederen te verwijderen. Zijne bijzondere regten op Luxemburg bedragen ook inderdaad niet meer 180 duizend gulden aan renten. Wel nu! de Belgen, *die hoop war-*

gesten, om mij van de uitdrukkingen van het heilig verbond te bedienen, bieden aan, om terstond het kapitaal dier som te betalen, en gewis, dat is veel meer dan hun een arm land, vol moerassen en bosschen, zal opbrengen, maar waaraan eer en pligt hen binden.

Wat betreft de vesting Luxemburg, de Belgen vragen die niet. Zij weten dat koning *Willem* in 1826 te vergeefs het regt verzocht om er garnizoen in te leggen; dit regt komt inderdaad alleen aan Pruissen toe, die de zesduizend man, welke het daaraan had, nog met driduizend vermeerderd heeft.

Wat is daaraan gelegen, zullen ongetwijfeld de ministers ons zeggen? Pruissen wil den vrede, zij heeft de vredelievendste gezindheid. Zoo lang dus de tegenstand van het heldhaftig Polen haar voor haar groothertogdom Posen zal doen vreezen, Hét wil den vrede, zij maar met behoud der voordeelen, die het in 1815 u ontroofde, wanneer zij de plaatsen, de departementen behoudt die zij ons ontnam, wanneer zij in de fiere houding der overwinning blijft en ons in de positie van een overwonnen volk houdt.

De voorspoed van het heldhaftig Polen belemmert zeer de Russen en nog meer ons kabinet en de Europesche diplomatie. Te Londen en te Parijs wilde men zich menschlievend toonen; men zou gelukkig geweest zijn het tractaat van 3 Mei 1815 weder voor den dag te kunnen brengen en alzoo de Polen, hun eene amnestie gevende, een middel aan te bieden, om, zonder te groote schande, onder het juk der usurpatie terug te komen; maar de overwinning, uitvloeisel der vaderlandsmin, heeft er anders over beschikt; de Polen kennen geen juist midden; zij willen geene halve vrijheid, geene quasi-onafhankelijkheid; zij willen eene natie worden. Dat zullen zij zijne en het uitgestrekt Russisch rijk is welligt meer nabij om onder hunne slagen in te storten, dan Polen het is, om zijne kluisters te hernieuwen (*linksche toejuichingen en bravo's*).

Heldhaftige volksbeeld, dat voor het menschelijk geslacht niet verloren zal zijn! En wij, natie van 32 millioenen zielen, na dat bewondering der geheele wereld over de groote daden van Julij te hebben opgewekt, wekken hare verwondering op over onze trouweloosheid (hevige beweging in het midden, aanmaningen van verscheiden kanten tot de orde te roepen).

Mijne heeren, zwalt mij te smartelijk u over Italië te spreken, dat ons een zoo treurig schouwspel aanbiedt. Gij weet welk een achtereenvolgen het fransch leger daar had achtergelaten, en hoezeer de wonderen van Napoleon ons in het oog die ligt ontvlambare natie hadden verhoogd. Wat nu! de staatkunde onzer ministers heeft dat roemvol aandenken uitgewischt. De punische en de fransche trouw hebben aan gene zijde der Alpen gelijke beteekenis, en het is in de gevangenisholen van Modena, onder het staal der oostenrijksche beulen, in de Appenijnen, ver van hunne familie, van hun vaderland omdolend, dat wij hen hebben doen verloren gaan. . . . (Nieuwe geweldige uitbarsting; de beide deelen van het centrum en een deel der linkerzijde doen eensgelijk het geroep opgaan: tot de orde! tot de orde! Een groote ontroering heerscht in de zaal; de president doet bij herhaling de schel gaan).

Mijne heeren, vervolgt de generaal *Lamarque*, het zijn de slagtoffers die in de Modeneesche holen zuchten, of in de Appenijnen omdolen die u deze verwijtingen toeroepen.

Deze uitlegging geeft de kamer geen genoegen, het geschreeuw tot de orde vernieuwt zich nog krachtdadiger, het rumoer en de verwarring zijn onbeschrijfelijk.

Na dat de president eindelijk eenige stilte had verkregen, zegt hij: generaal, gij hebt gezegd dat de Fransche en de Punische trouw even gelijk waren; gij hebt aan de waardigheid van Frankrijk te kort gedaan; ik roep u tot de orde (*bravo's in het centrum der kamer.*)

De generaal *Lamarque*. Met smart zou ik mij het verwijt getroosten, zoo het verdient ware; maar ik heb de eer der vergadering te herhalen dat ik noch een Franschman, noch een vriendelijk heb doen spreken waar ongelukkige slagtoffers die in kerkerholen zuchten. De redenaar moge zijne rede inhouden . . . De Italiaansche patriotten vervloeken ons en de verwenschingen des ongelukkigen stijgen ter Hemel!

Intusschen zal men, men twijfele er niet aan, zoo veel schande door eenige diplomatische kunstmiddeltjes zoeken uit te wisschen (nieuwe onvredenheid).

Hebben de ministers besloten tot elken prijs den oorlog te vermijden, stemmen zij toe zich aan de tractaten van 1814 en 1815 te onderwerpen, de Italianen aan de Oostenrijkers prijs te geven, Luxemburg aan de bondsvergadering, de dappere Polen alleen toe te juichen of tranen over hen te storten, dan zie ik niet waarom men ons zoo veel opofferingen vergt, zoo veel belastingen, zoo veel heffingen afvordert, waarom men tot zoo duren prijs geweren aan de overzijde van het kanaal, paarden aan gene zijde van den Rhijn opkoopt, waarom men de wapening, kleeding en oefening onzer conscrits zoo bespoedigt. Ware het niet beter deze tribune te beklimmen en ons te zeggen: » Wij nemen het heilig verbond aan, wij deelen in deszelfs gevoelens, de koningen willen onze nieuwe dinastie erkennen en de mannen van Julij vergiffenis schenken, en wij, wij zijn bereid dat zij onszelven vergeving aanbieden."

Dan zou het vertrouwen weder toenemen, de fondsen zouden rijzen en iedereen zou te vrede zijn, iedereen, behalve eenige droefgeestigen, die gij oproerzuchtigen kunt noemen, die met gebogen hoofd, de wankoop in de borst, welligt de vermaarde spreuk van *Frans I.* zouden kunnen te pas brengen en zagtelijk elkander toeroepen: *alles is gered behalve de eer!* (hevig rumoer die eene vrij langdurige stilte gevolgd wordt.)

De minister van oorlog. (beweging eener algemeene oplettendheid) Mijne heeren, niet zonder verwondering, met diepe smart zelfs moet ik zeggen, heb ik een fransch hoofdofficier, wiens staatkundig karakter ik in deze kamer eerbiedig, op deze tribune eene taal hooren voeren, die, ik beken dit, naar mijne wijze van zien, niet fransch is (toejuichingen in het centrum; bravo! bravo!). Ik beken in alle oprechtheid, met smart, neen, dat is niet fransch. (Nieuwe nog grootere toejuiching). De redenaar, dien ik antwoord, heeft U gezegd dat na de geheele wereld over onze heldendaden in bewondering gebragt te hebben, wij hare verwondering zouden wekken over onze trouweloosheid, over onze onderwerping! Waar toch heeft hij het gouvernement trouweloos in bevonden? zulk een taal verwondert mij, ik zeg zelfs, weet mijne verontwaerdiging op (bravo!). Wij zouden Europa ten spot zijn geworden; en in welk opzigt, zegt het mij? Wie vergeten heeft wat wij zijn, wat wij geweest zijn en altijd zullen zijn? Heeft dan de geachte gedenmaal zich zelven vergeten, heeft hij vergeten wat hij gedaan heeft, wat hij nog zou kunnen doen? (toejuiching ter linkerzijde).

De heer *Bignon*. Ik kom de ongelukkige woorden betreurende die onzen geachten ambtgenoot, den generaal *Lamarque*, ontvallen zijn (bravo in het midden.) Maar in deze woorden, mijne heeren, lag eene grootmoedige bedoeling besloten waarom wij dezelve moeten verschoonen (teekenen van ontevredenheid.)

De heer *Bignon* treedt daarop in eenige bijzonderheden betreffende Luxemburg; hij gelooft niet dat de kwestie hieromtrent voor Frankrijk eene reden zou kunnen worden, om den oorlog te beginnen. Hij eindigt met te zeggen, dat de vreedzame gevoelens deze onderscheiden kwestien ieder afzonderlijk moeten behandelen, Frankrijk zo te zamen moet binden. Dan zou de uitslag niet te pas komen of alles *behalve de eer* verloren is. Men zou den vrede met de eer en de eer met den vrede hebben.

De heer *Cousin*. Persoonlijk neemt daarop het woord, en behandelt de onderscheiden aangelegenheden betreffende Polen, België, Luxemburg.

(Tijd en plaatsgebrek beletten ons deze redevoering te vervolgen; wij zullen het nog overige in bijzondere artikelen mededeelen.)

De fondsen stonden gisteren als 5 pCt. op 95,95; de 3 pct. kostant 57,90; op tijd 58, heden dezelfde; kostant 86,50, op tijd 86,10; de 3 pct. 57,50, idem.

EEN WOORD OVER DE ASSOCIATIE-WAPENKREET.

» Geen woorden, geene ijdele reden en meer; te wapen, wij zullen de handlangers der dwingelandij overwinnen" moet de nationale associatie (*zie ons nr. 74*) harer medeburgeren toegeroepen hebben, toen zij ons toen dit stuk te *commenteren* gaf. En wezenlijk! een enkel woordje verdiende het wel.

Vooreerst, om onze lezeren het gewigt van deze wapenkreet te doen gevoelen, moeten wij hen met de stellers van dat barsche (?) stuk bekend maken: Het is namelijk een uitvloeisel van het vernuft, van het dirigerend *comité*, waarvan de overbekende *van de Weijer*, *Gendebien* en anderen, die zamen *zeer voordeelig* bekende personen.

Bij het lezen dezer wapenkreet, kwam ons het tooneel van den geest, waarin *Sanche-Panche*, in het blijspel: *Don Quichotte* de bruiloft van *Camacho*, in een droom is gekomen, en zijnen meester, die den Franschen kok *Vatlasoppe* tot een tweegevecht wil aanmoedigen, met het tot schor worden toeroepen: » *Couragie maer! Sla dood maer!*

Wezenlijk de Belgische natie is dan wel diep, ja zeer diep gevallen, dat het de snorkerij van de laffe *Nemmo's* onder hen, met geduld kan aanhooren; dat het zich ter slagtbank zou laten voeren, door mannen, die, open het gevaar dreigend over hen hing, in de kollenhuizen van *Valenciennes* door hun vreesachtig en weekelijk uiterlijk, de spotlust der niet vreesachtige Franschen opwekte.

Arme poltrons! waar zat het hart, bij het nederschrijven der woorden: » Schande ruste hen op die lijdelijk aanschouwers der

worstling blijven"? *Sancho* zat nog in den boom, was dus nog nabij genoeg om, alhoewel bevend over het geheele ligchaam, de strijders door zijn *coeragie* roepen aan te moedigen; doch waar zullen onze krijglieden die *wapenkraaijers* vinden, als het kanon dondert, en de zwaarden kletteren? Zou de *piek* van *Teneriffe* wel ver genoeg van het slagveld afleggen, voor *Silmaantje* en c. s. Wordt het vaderland bedreigd dan moet elk burger soldaat zijn." Aardig! zeer aardig! *Van Meenen, Gendebien, van de Weijer*, soldaten! *Brrrr!* Nu dan mogen de Brabanders ons wel toeroepen: *Ze zind doe peerke, Jenkna!* (Eene gemeenzame nitnoeming in Zuid-Braband, en beduidt *zij zijn daar's jongens huil nu!*)

Laat ons echter niet ontijdig verheugd zijn, van nog eens het genoegen te smaken, deze *braven*, gevankelijk in onze muren te zien voeren; want bij het eerste kanonschot, dat wat digt bij Brussel gelost wordt, reizen die brave wapenkraaijers af, om op de eerste vreedzame pleisterplaats wederom moedig te schreeuwen: *Coerage maer! te wapen! Sla dood maen, 't zijn leevinaers!*

BANKHUISING.

De twaalfjarige alen dienaar dezer Mevrouwe de Gravinne *Anne E. van Reebeeren* geschonken ter voorziening in het bestaande gebrek aan Stroozakken voor deze bezetting, ontvangen zijnde, betuigt de Luitenant-generaal opperbevelhebber der vesting, deswegens zijnen dank.

Maastricht den 12den April 1831.

De ondergetekenden, door de menschlievende bemoeijingen van den heer *Hoppenbrouwers*, 2e Luitenant der Bredasche schutterij, ontvangen hebbende eene som van *f* 23-65, zijnde den opbrengst eener inschrijving, door Heeren Officieren en eenige schutters van gemelde schutterij, ten voordeele der weduwe van zijn makker *Schabbaan* gedaan, die met *van Speyk* den heldendood gestorven is, brengen uit naam dezer weduwe, zoowel den edelen gever als genoemden heer *Hoppenbrouwers*, den hartelijksten dank daarvoor toe.

BROESE en COMP.

---

* Heden overleed zeer schielijk, ten gevolge van een beroerte, onze geliefde echtgenoote van

Vrouwe E. M. H. E. NEEQUIST.

Breda, J. J. LUKE.

17 April 1831.

---

* De ondergetekende Agent van den algemeenen Rijkskassier te Breda, heeft de eer het publiek te berigten, dat bij hem gratis te bekomen is, het berigt omtrent de inschrijving in de tijdelijke vegetatie ten behoeve van twee entwaardigmillioen gulden, gevestigd op een deel van de hoofdsom der grondbelasting, ruimde vijf honderd volgens de wet van den 13 April 1861 (Staatsblad No. 9) vaststelt, dat de inschrijvingen tot deelneming in deze negotiatie voor rijnsche schatkistbiljetten zullen plaats hebben ten zijnen huize van 's morgens 9 tot 's middags 1 uur, op den 18den tot en met den 23sten dezer April aanstaande; zullende de inschrijvingen op laatstgemelden dag worden gesloten. Tevens wordt daarbij gemeld, dat de inschrijvers gelijk worden opgemaakt een tabellarische staat van het getal der te bekomen stukken, voor welke op den eersten dag der volgende maand

De Agent van den algemeenen Rijkskassier te Breda,

A. VAN DER PUTTEN.

AMORTISATIE SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.

HOENTSCHAP ROZENDAAL.

De Agent van het Domein te Rozendaal, zal, op Zaturdag den *dertigsten April 1831* des voormiddags ten 11 ure, ten gemeentehuize van Rozendaal, en ten overstaan van den Heer Burgemeester aldaar, in het openbaar voor den tijd van 2 Jaren en 9 maanden aan den meestbiedenden, eerst in perceelen en daarna en masse ter verpachting aanbieden:

De TOLLEN op den Eersten Zijtak des Grooten Vaarts, van Sectie Kruise No. 5, van de Prinsenhage tot de Rivier de Donge, als:

Den Tol te Rozendaal en de stoelen der Lieftocht-bewoners aan den steenen Kant bewesten het dorp.

No. 4 aan de Oostzijde van Rozendaal.

No. 6 aan het Riviertje de Zoom.

No. 7 buiten de Steenbergsche Poort van Bergen op Zoom.

No. 8 nabij het Veer op Thoolen.

De Condities liggen ter lezing op het Bureau van den Administrateur der Domeinen in het 1ste Ressort te Arnhem, van den Agent van het Domein te Rozendaal, ter Secretarijen der steden Breda, Bergen op Zoom en Rozendaal, te Breda bij *Pijtak*, te Rozendaal in de *Roskam*, en te Bergen op Zoom in de *Prins van Luik*.

Terwijl nadere informatien te bekomen zijn ten Kantore van den Agent voornoemd.

H. J. WOLDRINGH.

---

* 's Degenen, die voor hunne Kinderen onderrigt verlangen in de FRANSCHE, ENGELSCHE en DUITSCHE TALEN, alsmede in de REKENEN, STEL- en MEETKUNST, de AARDRIJKSKUNDE en GESCHIEDENIS, waartoe zich toevallige eene bijzonder geschikte en min kostbare gelegenheid aanbiedt, kunnen zich (met vrachtvrije brieven) ter bekoming van verdere inlichtingen adresseren aan de Uitgevers dezer Courant te Breda.

---

* TE HUUR, om met primo Mei aanstaande te gebruiken, Een Fatsoenlijke BURGERHUIZING met ruime PAARDENSTAL, in het dorp Etten. Te bevragen bij Pl. KOOPMANS aldaar.

---

* Bij TEN BRINK & DE VRIES te Amsterdam, en verder alom, zijn nog enige exemplaren voorhanden van:

I. Het Leven, de Bedrijven en Lotgevallen van WILLEM I, *Prins van Oranje*, grondlegger van Nederlands vrijheid en onafhankelijkheid. Door *G. Engelberts Gerritsen*. Met portretten en platen. Prijs *f* 1,80.

II. Schoonheden uit de Nederlandsche DICHTERS der 17de 18de en 19de Eeuw, voor mijne jeugdige landgenooten door *G. Engelberts Gerritsen*. 2 deelen compleet, waarin proeven voorkomen van 162 Nederlandsche Dichters, prijs *f* 3,00.

III. Gedichten en Redevoeringen van Mr. L. TOLLENS en Mr. NICOLAAS WILLEM, met een *Inleiding* door *Mr. de Clercq* en *Vrijmoedigheid* met een portret, prijs *f* 1,50.

IV. HUGO DE GROOT en MARIA REIGERSBERGEN, in hunne huwelijksche dagen geschetst, de eerste bevestigde Nederduitsche Dichter, Mr. door *Jeronimo de Vries*, versierd met de portretten van beide Echtgenooten, prijs *f* 2,80.

---

* Bij de Erve ADRIANUS STERCK te Delft is gedrukt, en aan de voornaamste Boekhandelaren verzonden, en is voor Dezen bij den Boekhandelaar J. VAN DER GOES te Breda te bekomen:

Raadgevingen van eene Moeder aan haare Zoons, bij hunne in dienst treden en te velde trekken, benevens hare spreuken tijdelijke uitboezeming bij zijn overlijden in het Hospitaal te Delft, door *A. van Berge* geb. *de Leeuw*. — In deze eenvoudigen doch degelijken stijl worden het Godsdienstig en zedelijk gevoelen dat hare van godsdienstige beginselen doortrokken Zoons moeten bezielen, op de duidelijkste wijze aangeprezen. Prijs 25 Cents.

Leerboek der Scheikunde met toepassing op Kunsten en Fabrijken 1ste deel door *A. H. v. d. Boon Mesch*, Math. Phil. Nat. Dr. Buitengewoon Hoogleeraar aan 's Rijks Hoogere School te Leyden; het eenigste werk dat in onze taal over dat onderwerp bestaat, zal zeker door Scheikundigen als een hulpmiddel bij hunne lessen met belangstelling worden ontvangen. Het prijkt met 5 platen *f* 4,80.

Het volmaakt Burger Tumbler, hier in vindt men alles wat men in een Werkje van dezen aard verlangen kan, de actieve druk welke hijzelf uitverkocht is, bewijst het sprekendst hoezeer. De prijs is *f* 1,50.

VOOR KOSTSCHOLEN.

* Bij BROESE & COMP. te Breda, wordt uitgegeven, en in de voornaamste Boekhandelaars in Oud-Nederland verkrijgbaar:

I. Schets der Algemeene Geschiedenis en van die des Vaderlands, ten dienste vooral der Aspiranten tot Kadets bij de Koninklijke Militaire Academie, door *A. Bosscha*, Hoogleeraar der Kon. Academie, in één deel cartonné. *f* 0,90.

II. Histoire universelle pour l'enseignement dans les Ecoles. 1e. Partie (Histoire des Peuples de l'orient. *f* 0,80.

III. Sammlung auserlesener Fabeln, Anekdoten, Kleiner Geschicht en und Erzählungen. Ein lehrreiches Unterhaltungsbuch für diejenige, welche die deutsche Sprache erlernen wollen, nebst einem Deutsch-Holländischen Wörterbuche, herausgegeben von *W. Weiffenbach*, Lehrer an der K. M. Academie. *f* 0,90.

IV. Le Petit Télémaque ou le precis des aventures de la Herse: adgmenté d'un vocabulaire des termes difficiles, dans les langues Hollandaise Allemande et Anglaise. *f* 0,60.

Deze werken zijn bij groote getallen tot minderen prijs verkrijgbaar.

Te Breda bij BROESE & Comp.

Boekhandelaars en Boekverkoopers.